

KORLÁTOZOTT TERJESZTÉSŰ

PÉNZÜGYMINISZTERIUM

TÜK szám: 27/4-53/2021.

KORLÁTOZOTT TERJESZTÉSŰ

Érvényességi idő: 2021. május 14. 10:00 óra

Minősítő neve: Mészáros László

Beosztása: főosztályvezető

Készült: 1 eredeti és 0 fm. példányban

Egy példány: lap

Kapják elosztó szerint.

Ez a: sz. fm. példány

É

**55 344 07 Vállalkozási mérlegképes könyvelő
szakképesítés-ráépülés**

**Komplex szakmai vizsga
Írásbeli vizsgatevékenysége**

**Szakmai vizsga
Interaktív vizsgatevékenysége**

javítási-értékelési útmutató

A) Elemzési feladatok

A vizsgafeladat időtartama: 120 perc

A vizsga ideje: 2021. május 14. 8:00 óra

Segédeszköz: nem programozható zsebszámológép használható

P. H.

2021. május

KORLÁTOZOTT TERJESZTÉSŰ

Az értékelést az útmutatóban meghatározottak szerint kell elvégezni. Az útmutatóban javasolt részpontszámokat tovább bontani nem szabad, tehát a javasolt pontszám a vizsgázó feladatmegoldására vagy megadható – helyes megoldás esetén – vagy nem, kivéve, ha az értékelési útmutató arra az adott feladatnál részpontszám adására lehetőséget ad. A halmozódó hibák csak akkor vehetők figyelembe, ha a javítási-értékelési útmutató arra utal. Abban az esetben, ha halmozódó hiba van, akkor a pontozásban csak a hiba keletkezési helyén nem adunk pontot, de a hiba következményét szaggatott piros aláhúzás mellett pontozzuk amennyiben a továbbhozott hiba mellett a megoldás többi része helyes. (Két hiba esetén már pont a halmozódó hibákra nem adható!)

Amennyiben a vizsgázó a javítást nem szabályosan végezte, nem látott el kézjegyével (szignóval) minden javítást, az útmutatóban jelölt pontszám részére nem adható meg!

I. feladat (10 * 1 = 10 pont)

Feladat:

*Válassza ki a helyes megoldásokat! Egy kérdésen belül bármennyi jó megoldás lehet (egy helyes megoldás mindenképpen van). Összesen **TÍZ** helyes megoldás van. Ennyi választ jelölhet meg maximálisan. A helytelen jelölésért pontlevonás nincs, de minden tízen felüli jelölésért automatikusan két pont levonás jár.*

- 1. Az elemzéshez használt Anyagmentes termelési érték meghatározásánál melyik tételeket kell az alábbiak közül pozitív (növelő) tételként figyelembe venni?**
 - a) Anyagköltség
 - b) Bérktg.
 - c) Eladott áruk beszerzési értéke (ELÁBÉ)
 - d) Értékesítés nettó árbevétele
 - e) Saját előállítású eszközök aktivált értéke

- 2. Mi jellemző a nullbázisú költségtervezésre (ZBB)?**
 - a) a költségek becslése a szükséges tevékenységekből indul ki
 - b) a költségek becslésénél azt feltételezik, hogy "szinte" nullára visszaszoríthatók
 - c) a költségek becslésénél azt feltételezik, hogy nem lesz változás
 - d) elsősorban a közvetett költségeknél használatos
 - e) elsősorban a közvetlen költségeknél használatos

- 3. Az elérhető optimális eredmény összegének tervezésénél melyik az a tényező, amelyik befolyásolja a termékek jövedelmezőségi rangsorát?**
 - a) eladási ár
 - b) értékesítés közvetett (fix) költsége
 - c) fajlagos szűk erőforrás felhasználás
 - d) lekötött megrendelés
 - e) tervezett állományváltozás

- 4. Melyik vagyonelem NEM befolyásolja a likviditási gyorsráta értékét?**
 - a) hosszú lejáratú hiteltartozás
 - b) pénzeszköz
 - c) szállítói kötelezettség
 - d) tárgyi eszköz
 - e) vevői követelés

- 5. Az alábbiak közül melyik tartozik a mérlegelemzés vertikális mutatói közé?**
 - a) adósságfedezeti mutató
 - b) eszközarányos jövedelmezőségi mutató
 - c) eszközszerkezeti mutató
 - d) nettó forgótőke mutató
 - e) tőkefeszültség mutató

KORLÁTOZOTT TERJESZTÉSŰ

II. feladat (5 + 5 = 10 pont)

Feladat:

a) Jelölje, hogy az alábbi gazdasági események hatással vannak-e a vállalkozás pénzeszközeire! Amennyiben nem, az első oszlopba tegyen egy X-et, amennyiben volt hatásuk a pénzeszközökre, úgy a pozitív (+), illetve a negatív (-) változást a magyar Számviteli törvény szerinti cash flow megfelelő kategóriájánál (oszlopban) jelölje be!

5 * 1 = 5 pont

Egy sorba csak egy jelölés tehető. Több jelölés esetén az adott sorra nem jár pont.

Gazdasági esemény	Nincs pénzmozgás (X)	Működési (+ / -)	Befektetési (+ / -)	Finanszírozási (+ / -)
Bérfizetés dolgozóknak		-		
Dolgozónak hosszú lejáratra nyújtott kölcsön átutalása			-	
Ingatlan készpénzes eladása			+	
Osztalék jóváhagyása	X			
Szolgáltatás értékesítés készpénzért nyereséggel		+		

Feladat:

b) Jelölje a megfelelő oszlopba tett X-szel, hogy melyik fokozatba helyezné el az alábbi vagyoni elemeket egy négyfokozatú statikus likviditási mérlegben!

5 * 1 = 5 pont

Egy sorba csak egy jelölés tehető. Több jelölés esetén az adott sorra nem jár pont.

Vagyoni elemek	Eszköz				Forrás			
	1	2	3	4	1	2	3	4
Céltartalék (éven túli esedékesség)							X	
Éven túl mobilizálható árukészlet			X					
Forgatási célú tulajdonviszonyos értékpapír		X						
Járuléktartozás (esedékesség 12 nap múlva)						X		
Lejárt adótartozás					X			

III. feladat (4 + 6 + 7 = 17 pont)

Feladat:

a) Sorolja fel a fejlesztési döntések során leggyakrabban alkalmazott gazdaságossági mutatószámokat!

- nettó jelenérték
- belső kamatláb (megtérülési ráta)
- megtérülési idő
- jövedelmezőségi mutató

Egy vállalkozás beszámolójából az alábbi kiemelt adatokat ismerjük:

	Bázis év	Tárgy év
Értékesítés nettó árbevétele	30 000	21 000
Adózott eredmény	6 000	1 050
Eszközök összesen	40 000	35 000
ROI (adózott er. / eszk. össz.)	15%	3%
Eszközök forgási sebessége	0,75	0,60
Árbevétel arányos adózott eredmény	20%	5%

Feladat:

b) Bontsa befolyásoló tényezőire a ROI mutatót, és számszerűsítse az egyes tényezők mutatóra gyakorolt hatását! (Szöveges értelmezést – most – nem kell írni.)

Teljes ROI eltérés: $3\% - 15\% = -12\%$ (2 pont)

Forgási sebesség változás hatása: $(0,6 - 0,75) * 15\% = -3\%$ (2 pont)

Árbevétel arányos jövedelmezőség változás hatása:

$0,6 * (5\% - 20\%) = -9\%$ (2 pont)

Módszertanilag más levezetés is elfogadható, amennyiben a teljes eltérést sikerül valamilyen logikai alapon szétbontani két részre. Például:

Teljes ROI eltérés: $3\% - 15\% = -12\%$ (2 pont)

Fiktív ROI: $0,6 * 15\% = 12\%$

Forgási sebesség változás hatása: $12\% - 15\% = -3\%$ (2 pont)

Árbevétel arányos jövedelmezőség változás hatása: $12\% - 3\% = -9\%$ (2 pont)

Fordított sorrendű bevonásnál az eredmények:

Teljes ROI eltérés: -12%

Árbevétel arányos jövedelmezőség változás hatása: $-0,75\%$

Forgási sebesség változás hatása: $-11,25\%$

Összetettebb modellek alkalmazása nem volt elvárás, de azok is elfogadhatók jó megoldásként, ha logikus levezetést tartalmaznak.

KORLÁTOZOTT TERJESZTÉSŰ

c) Egy vállalkozás üzemi költségének a költségjellemzője a munkaóra, a reagálási foka 0,6. A bázis időszakban 8 320 eFt volt a költség, amelyhez 6 400 munkaóra kapcsolódott. A tárgyidőszakra 5 600 **gépóra munkaóra** felhasználását tervezték a cégnél.

Feladat:

c1) Határozza meg a tárgyidőszakra tervezett költséget!

c2) Elemesse a tárgy és bázis időszaki üzemi költség eltérését (szövegesen is), amennyiben a tárgyidőszakban a tényleges költség **70500 7 000** eFt lett!

c1)

Ktgjellemző (mó) változása: $5\,600 / 6\,400 = 0,875 \rightarrow -12,5\%$ **(1 pont)**

Tervezett üzemi ktg.: $8\,320 * (1 + 0,6 * (-0,125)) = 7\,696$ eFt **(1 pont)**

vagy $8\,320 * 0,6 * 0,875 + 8\,320 * (1 - 0,6) = 7\,696$

c2)

Teljes költségeltérés: $7\,000 - 8\,320 = -1\,320$ eFt **(1 pont)**

Indokolt költségeltérés: $7\,696 - 8\,320 = -624$ eFt **(1 pont)**

Egyéb költségeltérés: $7\,000 - 7\,696 = -696$ eFt **(1 pont)**

Az üzemi költség összesen 1 320 eFt-tal csökkent, amelyből a munkaóra (mint költségjellemző) csökkenésével 624 eFt csökkenés lenne magyarázható, viszont további 696 eFt-os csökkenést más tényezők (költségjellemzőn kívüliek) okoztak. **(2 pont)**

A feladat szövegében az egyik helyen gépóra szerepelt a munkaóra helyett, ez azonban észrevehetően javítható volt, így várhatóan nem okozott problémát a levezetésnél. Azonban, ha valaki erre hivatkozva leírta, hogy nem oldható meg a feladat, akkor ezen indoklás alapján teljes pontszámot kaphat.

A feladat c2) kérdésében tévesen 70 500 eFt volt a költség az eredetileg szándékozott 7 000 eFt helyett, amelyhez az alábbi megoldás kapcsolódik.

c2)

Teljes költségeltérés: $70\,500 - 8\,320 = +62\,180$ eFt **(1 pont)**

Indokolt költségeltérés: $7\,696 - 8\,320 = -624$ eFt **(1 pont)**

Egyéb költségeltérés: $70\,500 - 7\,696 = +62\,804$ eFt **(1 pont)**

Az üzemi költség összesen **62 180 eFt-tal nőtt**, amelyből a munkaóra (mint költségjellemző) csökkenésével 624 eFt csökkenés lenne magyarázható, viszont **62 804 eFt-os növekedést** más tényezők (költségjellemzőn kívüliek) okoztak. **(2 pont)**

KORLÁTOZOTT TERJESZTÉSŰ

IV. feladat (14 + 4 = 18 pont)

Egy túrafelszereléseket előállító vállalkozásnál a logisztikai folyamatokban tapasztalható problémák miatt a következő havi kínálatát szeretné optimalizálni. A vállalkozás háromféle túrabotot gyárt (rövid, közepes, hosszú). A korlátot jelenleg egyedül a rendelkezésre álló alapanyag jelenti, amelyből 4 000 edkg áll rendelkezésre a következő időszakra. Az alábbi adatokat gyűjtötték össze a tervezéshez:

Megnevezés	rövid	közepes	hosszú
Eladási ár (Ft/db)	8 000	9 000	10 000
Közvetlen önköltség (Ft/db)	5 000	5 200	5 800
Fajlagos munkaerő felhasználás (dkg/db)	20	25	30
Eladható mennyiség (edb)	40	120	50
ebből szerződéssel lekötött mennyiség (edb)	nincs	nincs	10

A szerződéssel lekötött mennyiséget mindenképpen teljesíteni tervezi a cég. (A vállalkozásnál állományváltozást nem terveznek a következő időszakra.)

Feladatok:

- a) Határozza meg a vállalkozás optimális termék összetételét a nyereség maximalizálását figyelembe véve!
- b) Mekkora az így elérhető Bruttó eredmény (fedezeti összeg)?

Megnevezés	rövid	közepes	hosszú	
Eladási ár (Ft/db)	8 000	9 000	10 000	
Közvetlen önköltség (Ft/db)	5 000	5 200	5 800	
Fajlagos fedezet (Ft/db)	8 000 – 5 000 = 3 000	9 000 – 5 200 = 3 800	10 000 – 5 800 = 4 200	3 pont
Fajl. munkaerő felh. (dkg/db)	20	25	30	
Szűk erőforrásra jutó fedezet (Ft/dkg)	3 000 / 20 = 150	3 800 / 25 = 152	4 200 / 30 = 140	3 pont
Jövedelmezőségi rangsor	II.	I.	III.	1 pont

Szűk erőforrás szétosztása:

Lekötött megrendelés (hosszú): $10 * 30 = 300$ edkg; (1 pont)

marad: $4 000 - 300 = 3 700$ edkg (1 pont)

I. közepes: $120 * 25 = 3 000$ edkg; marad: $3 700 - 3 000 = 700$ edkg (2 pont)

II. rövid: $40 * 20 = 800$ edkg, nem fér bele; $700 / 20 = 35$ edb (2 pont)

Optimális termékösszetétel:

rövid 35 edb; közepes 120 edb; hosszú 10 edb (1 pont)

Mekkora az így elérhető Bruttó eredmény (fedezeti összeg)?

rövid $35 * 3 000 = 105 000$ eFt

közepes $120 * 3 800 = 456 000$ eFt

hosszú $10 * 4 200 = 42 000$ eFt

Összesen: 603 000 eFt (4 pont)

A feladat szövegénél a táblázat utolsó két sorában a mértékegység elöl lemaradt az ezres nagyságrend, helyesen edb-oknak kellett volna ott lennie. Ebből adódóan a feladatban

KORLÁTOZOTT TERJESZTÉSŰ

olyan mértékben túlkínálat alakult ki az alapanyagból, hogy a teljes termelendő mennyiség bőségesen belefért a piaci igényekbe, így gyakorlatilag nem kellett optimalizálni. Ha valaki ez alapján oldotta meg a feladatot, arra is teljes értékű pontszám adható.

V. feladat (24 + 12 = 36 pont)

A vállalkozás tevékenysége kétféle késztermék előállításából és értékesítéséből áll. Az elmúlt két év eredménykimutatásából az alábbi adatokat ismerjük.

	Bázis időszak		Tárgy időszak	
	„A”	„B”	„A”	„B”
Értékesítés nettó árbevétele (eFt)	12 000	26 000	15 120	32 292
Értékesítés elszámolt közvetlen önköltsége (eFt)	8 100	10 400	10 000	12 000

A késztermék értékesítés (tárgyi súlyozású) árindexe az „A” terméknel 105 %-os, a „B” terméknel 108 %-os volt a két év vonatkozásában.

Feladat:

- a) Végezze el a vállalkozás fedezeti összegének (bruttó eredményének) utólagos nagyvonalú elemzését (láncmódszeres felbontás)! A volumenhatás szétbontásához az átlagos fedezeti hányadot használja!
- b) Szövegesen is értékelje a kiszámolt eltéréseket!

Megnevezés (11 * 1 = 11 pont)	Bázis időszak (0;0)	Fiktív (1;0) (bázis szintű tárgy)	Tárgy időszak (1;1)
Árbevétel (eFt)	$12\,000 + 26\,000 = 38\,000$	$*11\,400 + 29\,900 = 44\,300$	$15\,120 + 32\,292 = 47\,412$
Ért. elsz. kvetlen. önkgt. (eFt)	$8\,100 + 10\,400 = 18\,500$	$**9\,720 + 11\,960 = 21\,680$	$10\,000 + 12\,500 = 22\,000$
Fedezeti összeg (eFt)	$38\,000 - 18\,500 = 19\,500$	$44\,300 - 21\,680 = 22\,620$	$32\,292 - 22\,000 = 25\,412$
Fedezeti hányad	$19\,500 / 38\,000 = 0,513157895$	$22\,620 / 44\,300 = 0,510609481$	erre nincs szükség

*Fiktív árbevétel: „A” $15\,120 / 1,05 = 14\,400$; „B” $32\,292 / 1,08 = 29\,900$ (2 pont)

**Értékesítés volumenindexe: „A” $14\,400 / 12\,000 = 1,2$; „B” $29\,900 / 26\,000 = 1,15$ (2 pont)

Fiktív önkgt.: „A” $8\,100 * 1,2 = 9\,720$; „B” $10\,400 * 1,15 = 11\,960$ (2 pont)

Fedezeti összeg változása: $\Delta F\ddot{o} = 25\,412 - 19\,500 = + 5\,912$ eFt (1 pont)

Volumen változás hatása: $q_{\Delta} = 22\,620 - 19\,500 = + 3\,120$ eFt (1 pont)

KORLÁTOZOTT TERJESZTÉSŰ

Tiszta volumen változás hatása:

$$q_{1\Delta} = (\Sigma q_{1a_0} - \Sigma q_{0a_0}) * Fh_0 = (44\,300 - 38\,000) * 0,513157895 = + 3\,233 \text{ eFt (1,5 pont)}$$

Összetétel változás hatása:

$$q_{2\Delta} = \Sigma q_{1a_0} * (Fh_{1,0} - Fh_0) = 44\,300 * (0,510609481 - 0,513157895) = - 113 \text{ eFt (1,5 pont)}$$

$$\text{Árváltozás hatás: } a_{\Delta} = 47\,412 - 44\,300 = + 3\,112 \text{ eFt (1 pont)}$$

$$\text{Önköltség változás hatása: } \ddot{o}_{\Delta} = - (22\,000 - 21\,680) = - 320 \text{ eFt (1 pont)}$$

Módszertanilag más levezetés is elfogadható, amennyiben azonos végeredményt sikerül kihozni.

b) A vállalkozás fedezeti összege összesen 5 912 eFt-tal nőtt a következő tényezőknek köszönhetően:

- az értékesített mennyiség növekedése miatt 3 120 eFt-tal nőtt a fedezeti összeg;
 - tisztán az értékesítés mennyiségének (változatlan összetétel melletti) átlagos növekedése 3 233 eFt-tal járult hozzá a fedezeti összeg növekedéséhez;
 - az értékesítés összetétele kedvezőtlenül változott (eltolódott az értékesítés az alacsonyabb fedezeti hányadú termékek felé), ami miatt a fedezeti összeg 113 eFt-tal csökkent;
- az eladási egységárak növekedése következtében a fedezeti összeg 3 112 eFt-tal emelkedett;
- az értékesítés fajlagos önköltségének növekedése a fedezeti összeget 320 eFt-tal csökkentette.

*Értékelés: minden változás értelmezése 2 pont (6 * 2 = **12 pont** összesen), ha tartalmilag helyes a szöveges értelmezés. Pontlevonás jár, ha az értelmezésben a növekedés és csökkenés helyett csak a változás szó jelenik meg az önköltség értelmezésénél, mert ott fontos, hogy a vizsgázó felismerje az ellentétes irányt.*

Amennyiben az a) részben rosszul számolt a vizsgázó, de a rossz számszaki végeredményeket szövegesen helyesen értelmezés, akkor az értelmezésre teljes pontszám jár.

KORLÁTOZOTT TERJESZTÉSŰ

VI. feladat (6 + 3 = 9 pont)

Egy vállalkozás éves beszámolójából az alábbi kivonatot ismerjük, amely a teljes évet felölelte (adatok eFt-ban).

<i>Megnevezés</i>	<i>Bázisidőszak</i>	<i>Tárgyidőszak</i>
Társasági nyereségadó ráfordítás	8 000	10 000
Társasági nyereségadó kötelezettség nyitó értéke	500
Társasági nyereségadó kötelezettség záró értéke	300	700

Csak normál (nem speciális) gazdasági események történtek a társasági nyereségadó kötelezettséggel összefüggésben. (Adónemek közötti átvezetés sem volt.)

Feladatok:

a) *Állítsa össze a tárgyidőszakra a társasági nyereségadó kötelezettség mozgását (nyitó, növekedés, csökkenés, záró)! Konkrétan nevezze meg a növekedés és csökkenés eseményét is!*

Nyitó	+ TAO előírás (1 pont)	– TAO átutalás (1 pont)	= Záró
300 (1 pont)	10 000 (1 pont)	*9 600 (2 pont)	700

*TAO átutalás összegének meghatározása maradék egyenleg módon:

$$300 + 10\,000 - 700 = 9\,600 \text{ eFt}$$

b) *A társasági nyereségadóval összefüggésben mi jelenik meg a vállalkozás magyar Számveteli törvény szerinti Cash flow kimutatásában a tárgyidőszakban? (Melyik kategória, melyik sor, milyen érték?)*

Működési cash flow (1 pont)

12. Fizetett adó (nyereség után) (1 pont): – 9 600 eFt (1 pont)

A Cash flow kimutatás sornál nem csak a szó szerintire megnevezésére jár pont, akkor is teljes pontszám jár, ha tartalmilag jó az elnevezés (pl. TAO kifizetés).

Az értékelésben a Cash flow kimutatás sorszámozását nem kell figyelembe venni, anélkül is teljes pontszám adható.